**Eksiltiden**
**Jona, Daniel og Esekiel**

Profeten Jona - 2 Kong 14, 23 - 25

- 2 Kong 14,23 Han (kong Jeroboam II) vant tilbake landområder som hadde tilhørt Israel…. Det gikk som Herren, Israels Gud, hadde sagt gjennom sin tjener **Jona, sønn av Amittai, profeten fra Gat-Hefer**.
- Kong Jeroboam II sin regjeringstid: (783-745 f.Kr.)

Jona – den første hedningemisjonær

**Guds oppdrag**
Jona 1,1-2 Herrens ord kom til Jona, sønn av Amittai: "Stå opp, gå til storbyen Ninive og rop ut over byen at ondskapen deres har steget opp for mitt ansikt."

Jonas respons på Guds kall
Jona 1,3 Da sto Jona opp for å flykte til Tarsis, bort fra Herren. Han dro ned til Jaffa og fant et skip som skulle til Tarsis. Så betalte han for reisen og gikk ned i båten. Han ville være med til Tarsis, bort fra Herren.

**Gud bruker oss på tross av våre motiver**

**Jona hadde gale tanker om Gud**

- Jona 2, 5 Jeg tenkte: Jeg er støtt bort fra deg. Skal jeg aldri mer få se ditt hellige tempel?
- **Fikk se hva Gud hadde gjort for ham**
- Jona 2, 7 Til fjellenes grunn fór jeg ned. Jordens bommer lukket seg etter meg for alltid. Men, Herre min Gud, du førte meg levende opp av graven.

- Jona 2, 10 Frelsen kommer fra Herren.

- **Slukt av en stor fisk**

Jona bilde på Jesus

- Matt 12,40 For slik profeten Jona var i buken på den store fisken i tre dager og tre netter, slik skal Menneskesønnen være i jordens dyp i tre dager og tre netter..

**På´n igjen**

-Jona bilde på Jesus
Matt 12,41 Folk fra Ninive skal stå fram i dommen sammen med denne slekten og dømme den. For de vendte om da Jona forkynte sitt budskap - og her er mer enn Jona!
-Jonas reaksjon

Jona 4,1-3 Men dette mislikte Jona sterkt, og han ble sint. Han ba til Herren: "Herre! Var det ikke det jeg sa da jeg var i mitt eget land? Derfor ville jeg skynde meg og flykte til Tarsis. For jeg vet at du er en nådig og barmhjertig Gud. Du er sen til vrede og rik på miskunn, så du angrer ulykken. 3 Men nå, Herre, bare ta livet mitt! For

-Guds godhet og omsorg
Jona 4,6 Da lot Herren Gud en ricinus-busk vokse opp over Jona for å kaste skygge over hodet hans og fri ham fra mismotet. Jona gledet seg stort over busken.

**Eksiltiden**
Jesaias profeti:

- Jes 39,5-7 Da sa Jesaja til Hiskia: «Hør ordet fra Herren over hærskarene: 6 Se, dager skal komme da alt som er i slottet ditt, det som fedrene dine har samlet til denne dag, skal føres bort til Babel. Ingen ting skal bli tilbake, sier Herren.
- De skal ta noen av sønnene dine, av dem som stammer fra deg, og som du er opphav til, og gjøre dem til hoffmenn i slottet til kongen av Babel.»

Bortførelsen 598 f.Kr.

Daniel og Esekile bortført til Babylon

- Dan 1,1-6 I det tredje året Jojakim var konge i Juda, kom Nebukadnesar, kongen i Babel, til Jerusalem og beleiret byen. Herren overga Juda-kongen Jojakim i hans hender, sammen med noe av utstyret fra Guds hus. Nebukadnesar tok det med til Sinear-landet, til sin guds hus. Han satte tempelutstyret i skattkammeret til sin gud.
- Kongen sa til Aspenas, hoffsjefen, at han skulle hente noen israelitter som var av kongeætt eller av fornem familie, unge gutter som var uten feil på kroppen og vakre å se til, kyndige i all slags visdom, kunnskapsrike og lærenemme, skikket til å gjøre tjeneste i kongens slott. Han skulle lære dem opp i kaldeernes skrifter og språk.
- Blant dem var jødene Daniel, Hananja, Misjael og Asarja.

- Esekiel i 599 f. Kr

- Esek 33,21 Det var i det tolvte året etter at vi ble bortført, på den femte dagen i den tiende måneden. Da kom en flyktning fra Jerusalem til meg og sa: «Byen er tatt.»
- [Byen er tatt Babylonerne inntok Jerusalem ca. år 587 f. Kr.]

Esekiel

- **Prest**
- Esek1,3 ..kom Herrens ord til presten Esekiel, Busis sønn,
- **Bodde i Tel-Abib ved Eufrat**
- Esek 3,15 Jeg kom til de bortførte i Tel-Abib, de som bodde ved Kebar-elven og holdt til der.
- **Var gift, kona døde, og han skulle ikke sørge offentlig (som Juda pga sine avguder)**
- Esek 24,18 Jeg talte til folket om morgenen, og om kvelden døde min kone.

**Esekiels oppdrag**

- Esek 2,4-7 Til disse barna med steinansikt og harde hjerter sender jeg deg, og du skal si til dem: Så sier Herren Gud.
- 5 Og enten de vil høre eller ikke - for de er en trassig ætt - så skal de forstå at en profet har vært hos dem.
- 6 Men du, menneske, vær ikke redd for dem, og vær ikke redd for det de sier, selv om tornebusker omringer deg og du bor blant skorpioner. La deg ikke skremme av det de sier, og mist ikke motet, selv om de er en trassig ætt.
- 7 Du skal tale mine ord til dem enten de vil høre eller ikke, for trassige er de.

Esekiels budskap

- **Vend om!**
  - Esek 33,11 Si til dem: Så sant jeg lever, sier Herren Gud, jeg vil ikke at den urettferdige skal dø, men at han skal vende om fra sin vei og leve. Vend om, vend om fra deres onde vei!

Esekiels budskap

**Israel og Juda skal forenes igjen**

Esek 37,21-22 Du skal si til dem: Så sier Herren Gud: Se, jeg henter israelittene fra de folkeslagene de dro bort til. Jeg samler dem fra alle kanter og fører dem til deres eget land. Så gjør jeg dem til ett folk i landet, på fjellene i Israel. De skal alle ha en og samme konge. De skal ikke lenger være to folkeslag og ikke mer være delt i to kongeriker.

Esekiels budskap

- **Den hellige Ånd**
  - Esek 36,26-27 Jeg gir dere et nytt hjerte, og en ny ånd gir jeg inni dere. Jeg tar

steinhjertet ut av kroppen deres og gir dere et kjøtthjerte i stedet.

- Esek 37,14 Jeg gir dere min ånd så dere blir levende, og lar dere finne hvile i deres eget land.

- **Guds makt over døden**

Kap 37 De døde ben som blir levende

Esekiels budskap

- **Den gode hyrde**
  - Esek 34,12 Som en gjeter tar seg av sauene sine og er med dem den dagen de blir spredt, slik vil jeg ta meg av sauene mine og berge dem fra alle stedene de kom til da de ble spredt, på den mørke og skytunge dagen.

  - Esek 34,16 Jeg vil lete opp de bortkomne, føre tilbake de fordrevne, forbinde de skadde, styrke de syke, vokte de fete og sterke og gjete dem på rett vis.

**Daniel**

- Dan 1,17 Gud ga de fire guttene kunnskap og kyndighet i alle skrifter og all slags visdom. Og Daniel skjønte seg på alle slags syner og drømmer.

- Dan 1,19 Kongen snakket med dem, og det fantes ingen som kunne måle seg med Daniel, Hananja, Misjael og Asarja. Og de trådte inn i kongens tjeneste.

Daniel – en hverdagskristen

- **Går ikke på akkord med egen overbevisning**

Dan 1,8 Daniel bestemte seg for at han ikke ville gjøre seg uren med maten og vinen fra kongens bord. Han ba hoffsjefen om å få slippe å gjøre seg uren.

- **Gir Gud æren**

Dan 2,28 Men det finnes en Gud i himmelen som åpenbarer mysterier. Han har kunngjort for kong Nebukadnesar hva som skal skje i de siste dager.

Daniel var en bønnens mann

- Dan 2,17-19 Så gikk Daniel hjem og forklarte saken for vennene sine, Hananja, Misjael og Asarja. De skulle be Gud i himmelen om å vise barmhjertighet og åpenbare dette mysteriet, så Daniel og vennene hans ikke skulle gå til grunne sammen med resten av vismennene i Babel. Da ble mysteriet åpenbart for Daniel i et syn om natten. Og Daniel velsignet himmelens Gud.

Daniels vitnesbyrd

- **Peker på sin Gud i det daglige**
  - Dan 2, 28 Men det finnes en Gud i himmelen som åpenbarer mysterier.

- **Forklarer den ikke-troende Nebukadnesar hans forhold til Gud**
  - Dan. 4, 20-26
- **Utfordrer til omvendelse**
  - Dan 4, 27 Derfor, Konge, ta derfor imot mitt råd! Riv deg løs fra dine synder ..”

**Nebukadnesars opplevelse med ovnen med flammende ild**

- Dan 3,23-25 De andre tre mennene, Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego, falt bundet ned i ovnen med flammende ild. Da ble kong Nebukadnesar forskrekket. Han reiste seg brått og spurte rådsherrene sine: «Var det ikke tre menn vi bandt og kastet ned i ilden?» «Jo visst, konge», svarte de. Han sa: «Men jeg ser fire menn gå fritt omkring i ilden, og det finnes ikke skade på dem. Den fjerde ser ut som en gudesønn.»

**Nebukadnesars religiøse utvikling**

- **Erkjenner at Gud er virkelig/ eksisterer**
  - Dan 2,47 Kongen tok til orde og sa til Daniel: "Sannelig, deres gud er gud over alle guder og herre over alle konger. Han åpenbarer mysterier, siden du har greid å åpenbare dette mysteriet."
- **Erkjenner at Gud er frelseren**
  - Dan 3, 29 Det finnes ingen annen gud som kan redde på denne måten."
- **Erkjenner Gud som sin frelser**
  - Dan 4,37 Jeg, Nebukadnesar, lover, priser og ærer nå himmelens konge. For alle hans gjerninger er sanne og hans veier rette. Han kan bøye dem som er hovmodige i sin ferd.»

**Daniel – en hverdagskristen**

- Dan 6,1-4 Mederen Dareios overtok kongeriket. Han var da 62 år gammel.
- 2 Dareios besluttet å sette 120 satraper over kongeriket, fordelt over hele riket. Over dem satte han tre ministre, og Daniel var en av dem. ..
- Daniel utmerket seg framfor de andre ministrene og satrapene, for det var en usedvanlig ånd i ham, og kongen tenkte på å sette ham over hele riket.

**Daniel satte sin lit til Gud**

- Dan 6,19-24 Deretter gikk kongen til slottet sitt og fastet hele natten, han lot ingen kvinner komme inn til seg, og han fikk ikke sove. Tidlig om morgenen, ved soloppgang, sto kongen opp og skyndte seg til løvehulen. Da han nærmet seg hulen, ropte han med angst i stemmen på Daniel: «Daniel, du tjener for den levende Gud, har din Gud, som du stadig dyrker, kunnet berge deg fra løvene?» 22 Da svarte Daniel: «Lenge leve kongen! Min Gud sendte sin engel og lukket løvenes gap så de ikke skadet meg. For jeg er funnet uskyldig for ham. Og heller ikke mot deg, konge, har jeg gjort noe galt.»
- 24 Da ble kongen svært glad og befalte at de skulle dra Daniel opp av hulen. Da de

hadde dratt Daniel opp av hulen, fantes det ingen skade på ham, for han hadde stolt på sin Gud.

**Dareios sin konklusjon**

Dan 6,26-27 Deretter skrev kong Dareios til folk og nasjoner og tungemål over hele jorden:

"Rikelig fred! Hermed gir jeg påbud om at overalt i mitt kongerike, så langt mitt velde når, skal folket frykte og skjelve for Daniels Gud.

For han er den levende Gud, han blir til evig tid.

Hans kongerike går ikke til grunne, hans velde er uten ende.